

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/118/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116200362
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7116200362.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Anny Slovinskej v spore žalobcu T. N., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. X, J., zastúpený advokátom JUDr. Petrom Majernikom, so sídlom Werferova 1, Košice, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy 6.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 12.3.2019 č.k. 12C/6/2016-197

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom I. vyhovujúcom výroku a III. výroku o nároku na náhradu trov konania.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví (v poradí druhým) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.800 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie, za ktorú ujmu zodpovedá žalovaný podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (zákon č. 514/03 Z.z.).

2. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady skutočnej škody v sume 945,97 € ako nákladov vynaložených na trovy právneho zastúpenia a odškodnenia nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 €, vzniknutých mu v príčinnej súvislosti s vedením trestného konania na základe uznesenia o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru OO PZ Košice-Staré mesto ČVS ORP-3655/SM-KE-2008 zo dňa 10.10.2008 pre skutok prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, ktoré trestné konanie sa skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 2T/84/2009 zo dňa 29.4.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 25.6.2014.

3. O nároku žalobcu súd rozhodol rozsudkom zo dňa 21.4.2017 č.k. 12C/6/2016-68 (v poradí prvý rozsudok) tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu skutočnej škody a nemajetkovej ujmy 6.000 €, úroky z omeškania 5,05 % ročne z dlžnej sumy 6.945,97 € od 5.11.2015 až do zaplatenia a v zostávajúcom rozsahu žalobu zamietol. O odvolaní žalovaného proti vyhovujúcemu výroku rozsudku Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 1Co/292/2017 tak, že potvrdil rozsudok v časti, v ktorej bola žalobcovi priznaná náhrada skutočnej škody 945,97 € s úrokmi z omeškania a zrušil rozsudok v zostávajúcom vyhovujúcom výroku a výroku o trovách konania. Odvolací súd sa v rozhodnutí stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že zodpovednosť žalovaného za vzniknutú škodu je daná, keď odkázal na ustálenú súdnu judikatúru, podľa záverov ktorej nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhanie a vznesení obvinenia, ktoré neskončilo

právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu a posudzuje sa ako nárok na náhradu škody spôsobený nezákonným rozhodnutím. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Nepovažoval preto za opodstatnenú odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa nepreukázania existencie nezákonného rozhodnutia. Za správne a obsahu vykonaného dokazovania zodpovedajúce považoval rozhodnutie súdu priznávajúce žalobcovi právo na náhradu škody vzniknutej uhradením trov obhajoby. Ako zmätočné a vzájomne si odporujúce však hodnotil odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná aj náhrada nemajetkovej ujmy. Odvolací súd konštatoval, že napriek zisteniam súdu prvej inštancie, že trestné stíhanie negatívne neovplyvnilo športové, či spoločenské aktivity žalobcu, ani vzťahy v rodine, a v okruhu známych, a nebolo prekážkou ani jeho ďalšieho pracovného postupu, súd mu priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keď ako závažný následok vyhodnotil skutočnosť, že žalobca mal byť príkladom pre svojich študentov, pričom celý učiteľský zbor, ako aj študenti vedeli o tom, že je voči nemu vedené trestné stíhanie. Za paradoxný považoval tiež záver súdu, ak napriek konštatovaniu, že neboli preukázané u žalobcu lekárskym nálezom psychické problémy a problémy so spánkom, následne z uvedených následkov vychádzal s poukazom na to, že trestné stíhanie je spôsobilé také následky privodiť. Úlohou súdu prvej inštancie bolo opätovne dôsledne vyhodnotiť nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, a to na základe logicky nadväzujúcich argumentov vyplývajúcich z vykonaného dokazovania.

4. Predmetom opätovného konania na súde prvej inštancie ostal už len nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 6.000 € s príslušenstvom, o ktorom nároku rozhodol súd preskúmaným (v poradí druhým) rozsudkom tak, že žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.800 €, a v zostávajúcom rozsahu žalobu zamietol. Právne vec posudzoval podľa § 1 až § 6, § 15 až § 18, § 27b zákona č. 514/03 Z.z. majúca za splnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu, teda existenciu nezákonného rozhodnutia, vznik nemajetkovej ujmy, ako aj príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a ujmom vzniknutou žalobcovi. Za nezákonné rozhodnutie v danom prípade považoval uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi zo dňa 10.10.2008, na základe ktorého vedené trestné konanie proti žalobcovi sa neskončilo odsúdením žalobcu, ale jeho oslobodením spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 29.4.2014. S odkazom na právny názor vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu konštatoval, že ide o špecificky prípad zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/03 Z.z., kedy rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia a vedenia trestného stíhania je výsledok trestného konania. Oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, pretože právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí a účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zanikajú. Ako bezpredmetnú preto hodnotil obranu žalovaného, že pokiaľ obvinenie bolo vznesené v súlade so zákonnými podmienkami a úkony orgánov činných v trestnom konaní boli vykonávané v medziach zákona, nešlo o neoprávnený zásah do práv žalobcu. Zdôraznil, že žalobca využil všetky právne možnosti na svoju ochranu v trestnom konaní podávajúc opravné prostriedky voči uzneseniu o vznesení obvinenia a odpor voči trestnému rozkazu, ako aj odvolanie voči rozsudku. Potom, čo bol spod obžaloby oslobodený, uplatnil si u žalovaného svoj nárok žiadosťou o predbežné prerokovanie, ktorej nebolo vyhovené.

5. Zohľadňujúc dátum vydania nezákonného rozhodnutia (uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 10.10.2008), súd prvej inštancie v súlade s prechodným ustanovením § 27b zákona č. 514/03 Z.z., nárok žalobcu posudzoval podľa citovaného zákona v jeho znení účinnom do 31.12.2008. S odkazom na § 17 ods. 2 zákona č. 514/03 Z.z. súd uviedol, že iba samostatné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením pre žalobcu, a patrí mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pri posudzovaní ktorého nároku prihliadal na osobu žalobcu, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k jej vzniku došlo, následky zásahu v súkromnom živote, pracovnom prostredí ako aj v spoločenskom uplatnení. Z vykonaného dokazovania zistil, že v čase začatia trestného stíhania v roku 2008 bol žalobca samostatne zárobkovo činnou osobou pôsobiacou ako fitness tréner, viedol hodiny aerobiku tak pre študentov, ako aj pre širokú verejnosť, a v rámci spoločenskej a kultúrnej udalosti Dni Mesta Košice a Majstrovstvá sveta v hokeji v roku 2010, uvádzal tiež aerobik show. V roku 2011 nastúpil do pracovného pomeru ako učiteľ na Strednú školu úžitkového výtvarníctva, v ktorom pracovnom zaradení je doposiaľ. Za nepreukázané považoval tvrdenia žalobcu, aby v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania bol nútený zmeniť miesto bydliska, alebo aby došlo k strate

jeho spoločenskej prestíže, či narušení rodinných a priateľských vzťahov alebo k narušení jeho pracovnej kariéry. Následky na psychickom, či fyzickom zdraví žalobcu neboli takého charakteru, aby tieto boli predmetom liečenia, keďže neboli preukázané obsahom lekárskeho správ. Za nepochybné však považoval, že trestné konanie trvajúce 6 rokov malo negatívny vplyv na psychický stav žalobcu, ktoré skutočnosti mu vyplynuli z výpovede kolegyne žalobcu N.. F. potvrdzujúcej, že žalobca bol na pracovisku počas trestného konania utiahnutý, smutný, zádumčivý, pociťoval existenčný strach, ktoré správanie sa po jeho právoplatnom oslobodení spod obžaloby výrazne zmenilo, keď bol aktívny a komunikatívny. Za okolnosť zväzujúcu nepriaznivé následky trestného stíhania žalobcu súd prvej inštancie považoval negatívne vnímanie jeho osoby okolím. V tejto súvislosti poukázal na to, že aj keď trestné konanie bolo ukončené v roku 2014, táto okolnosť bola v očiach jeho spolupracovníkov, známych a verejnosti ďalej vnímaná ako problematická, čo súdu vyplynulo z listu rodičov zo dňa 3.8.2018, ktorým žiadali riaditeľa školy o prešetrenie okolnosti, že v škole pracuje človek, ktorý bol trestne stíhaný, a z listu zamestnancov školy zo dňa 3. 9. 2018 adresovaného poslancom Košického samosprávneho kraja, v ktorom zamestnanci považovali existenciu trestného stíhania za okolnosť negatívne dokresľujúcu osobnosť žalobcu. Zohľadňujúc dobu trvania trestného konania a povahu následkov vyvolaných na osobnostných právach žalobcu, priznal mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.800 € poukazujúc aj na to, že v pomere k dobe trvania trestného stíhania by to predstavovalo náhradu 300 € za každý rok vedenia trestného konania. V zostávajúcom rozsahu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. Žalovanému uložil povinnosť na zaplatenie sumy 1.800 € v lehote do troch dní, a nevyhovel tak žiadosti žalovaného o určenie dlhšej, 30-dňovej paričnej lehoty podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku (CSP), ktorú žalovaný žiadal z dôvodu komplikovaného procesu vyplácania nemajetkovej ujmy. Súd uviedol, že je vecou žalovaného ako štátu, aby si zorganizoval proces vyplácania náhrady škody spôsobom umožňujúcim mu plniť zákonom a súdom určené lehoty, pretože za komplikovaný proces vyplácania náhrady škody nemôže niesť následky poškodený. Súd tiež poukázal na nízku sumu priznanej pohľadávky, ktorej vyplatenie nemôže privodiť žalovanému nepriaznivé následky, pretože nemá postavenie sociálnej slabšej, nemajetnej strany sporu.

7. O trovách konania súd rozhodol prihládajúc na zásadu zodpovednosti strán sporu za výsledok konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi bol priznaný tak nárok na náhradu skutočnej škody, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, avšak základ nároku bol daný, preto sa žalobca považuje za plne procesne úspešnú stranu sporu, ktorej patrí náhrada trov konania v rozsahu 100%.

8. Proti vyhovujúcemu výroku rozsudku a súvisiacemu výroku o nároku na náhradu trov konania podal žalovaný odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/, h/ CSP, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e) a rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že konštatuje porušenie práva žalobcu uskutočneným trestným stíhaním, avšak náhradu nemajetkovej ujmy mu neprizná. Pre prípad, ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, žalovaný žiadal o poskytnutie dlhšej paričnej lehoty odkazujúc tiež na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6 Co 66/2018 zo dňa 11.12.2018, ktorým bolo jeho žiadosti o poskytnutie 30-dňovej lehoty na plnenie vyhovené.

9. Žalovaný v odvolaní poukázal na dôvody zrušenia prvého rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď odvolací súd v rozhodnutí zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 1 Co 292/2017 uviedol, že z vykonaného dokazovania nevyplýva, aby žalobca preukázal vznik závažnej nemajetkovej ujmy, ktorú nemožno uspokojiť inak ako náhradou v peniazoch. Žalovaný zastával názor, že ani po následnom dokazovaní nebola preukázaná opodstatnenosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nebola preukázaná skutočná existencia psychických problémov súvisiacich s trestným stíhaním, lebo výpoveď svedkyne N.. F. nepreukazuje, čo bolo dôvodom nepriaznivého emočného stavu. Za účelom objektivizácie navrhol vypočutie K.. O.. U. Q. riaditeľa školy, v ktorej bol žalobca zamestnaný, ktorý dôkaz však vykonaný nebol. Odvolateľ tvrdil, že žalobca účelovo predkladal listinné dôkazy, keď z textu písomností, ktoré posudzoval súd prvej inštancie je zrejmé, že tvorcovia listu poukazovali najmä na správanie a konanie žalobcu v rámci pracovného kolektívu a na pracovisku, z listiny vyplývala zrejmá animozita medzi žalobcom a drvivou väčšinou ostatných zamestnancov, preto vyabstrahovanie časti textu, v ktorej autori poukazujú aj na anonymný list rodiča žiaka, odkazujúci na trestné stíhanie žalobcu, je len účelové a zavádzajúce. Namietal tiež, že v konaní nebolo preukázané, že list adresovaný Košickému samosprávne kraju bol

doručený všetkým 55 poslancom zastupiteľstva. Zdôraznil, že žalobca fabuloval dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, keď tvrdil, že bol nútený sa presťahovať do Maďarska, čo bolo napokon vyvrátené výpoveďou jeho matky, a neboli preukázané ani jeho tvrdenia, aby v dôsledku trestného stíhania došlo k ujme v oblasti jeho športových aktivít, alebo aby sa od neho odvrátili ľudia v blízkom, či širšom okolí, ani to nemalo nežiadúci vplyv na výkon jeho povolania. Podľa názoru odvolateľa, z napadnutého rozsudku nemožno zistiť, akým spôsobom, prípadne porovnaním s akými obdobnými prípadmi súd dospel k záveru, že primeraným finančným odškodnením žalobcu je 300 € za každý rok trvania trestného stíhania.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalovaný mal procesnú možnosť preukázať svoje skutkové tvrdenia, avšak pokiaľ návrh na výsluch svedka K.. O.. U. Q. predniesol až na pojednávaní dňa 12. 3. 2019, účasť svedka nezabezpečil, bol jeho postup v rozpore s princípom koncentrácie konania, ak návrhy na dokazovanie mohol predniesť už od predchádzajúceho pojednávania konaného dňa 21.12.2018. V tomto prípade teda nešlo o žiadnu bezprostrednú reakciu žalovaného na nové skutočnosti, ktoré by vyplynuli z vykonaného dokazovania, teda v zmysle § 153 ods. 1, 2 CSP nebolo potrebné na jeho návrhy prihliadať. Z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že z výsluchu svedka mali vyplývať informácie o vnímaní osoby žalobcu jeho kolegami, čo je bez vplyvu na obsah listu zo dňa 3.9.2018, ktorý bol adresovaný poslancom Košického samosprávneho kraja. Žalovaný nespochybňoval autenticitu listu, ktorý bol zaslaný zamestnancami školy. Pokiaľ žalovaný sponchybuje, že žalobca nepreukázal, že list zamestnancov školy bol doručený všetkým poslancom Košického samosprávneho kraja (KSK), úrad KSK túto skutočnosť potvrdil, aj keď omylom uviedol nesprávnu formuláciu, keď v odpovedi žalobcovi namiesto informácie „list zamestnancov školy zo dňa 14.9.2018“ uviedol : „Váš list zo dňa 14.9.2018“, pričom žalobca žiadny list na KSK nepodával, ale v uvedený deň bol doručený do podateľne KSK list zamestnancov zo dňa 3. 9. 2018. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že z uvedenej listiny má vyplývať zrejma animozita medzi žalobcom a drvivou väčšinou zamestnancov školy, podstatná pre konanie je tá časť listu, v ktorej sa vyzdvihuje, že voči žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie a jeho osobnosť je vykreslená ako osobnosť agresora, neváhajúca použiť verbálne či fyzické násilie. Priamo s poukazom na trestné stíhanie je žalobca účelovo vykresľovaný ako nedôveryhodná osoba, a ide o priamy zámer zhoršiť vnímanie jeho osoby v očiach ostatných. Ujmu, ktorá mu bola spôsobená neoprávneným vedením trestného konania, musí neustále znášať, čo bezpochyby preukazuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

11. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, odvolaniu nie je možné vyhovieť. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zhode s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 4.6.2020 o 10.10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 1,3 CSP.

14. Žalovaným uplatnený dôvod podľa § 365 ods.1 písm. e) CSP je v súdnej praxi daný vtedy, ak súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, k čomu je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy účastníkmi konania, najmä súd nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a nevykoná ani dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré boli už preukázané iným spôsobom alebo založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvého stupňa nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v spore spôsobilým odvolacím dôvodom. Zároveň musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

15. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

16. Odvolací dôvod podľa ustanovenia 365 ods. 1 písm. e/ CSP nebol naplnený, pretože nedošlo počas konania pred súdom prvej inštancie k nevykonaniu takých stranou sporu navrhnutých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že samotná okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz navrhnutý stranou sporu nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom, nakoľko súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Zároveň je nutné konštatovať, že aj keď by súd prvej inštancie nevykonal nejaký navrhovaný dôkaz, odvolací súd má za to, že súd vykonal všetky dôkazy potrebné na preukázanie skutočnosti, ktoré z hľadiska hmotného práva boli významné (teda nevykonal iba tie dôkazy, ktoré z tohto hľadiska významné neboli, resp. boli nadbytočné).

17. Je vo výlučnej kompetencii konajúceho súdu, aby rozhodol, ktorý z dôkazov navrhnutých stranami sporu vykoná, keď musí prihliadať na to, aby boli splnené zásady účelnosti a hospodárnosti postupu v konaní a súčasne, aby navrhovaný dôkaz mal vecný vzťah k prejednávanej veci. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na vypočutie svedka K.. O.. U. Q. žalovaný predniesol až na poslednom pojednávaní dňa 12.3.2019, aj keď na navrhovanie dôkazov mal priestor najneskôr od pojednávania konaného dňa 29. 1. 2019. V zmysle § 153 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť najmä, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Žalovaný uviedol, že svedka navrhuje vypočuť k objektivizácii obsahu listu zamestnancov školy, čo bolo bez vplyvu na skutočné znenie listu, a tento dôkazný prostriedok bol uplatnený v štádiu, keď by sa vyžadovalo odročenie pojednávania. Za takýchto okolností neboli splnené podmienky pre vykonanie dôkazu, preto bol správny postup súdu prvej inštancie, ak taký dôkaz nevykonal. V konaní nebola spochybnená samotná existencia listu, a jeho interpretácia zodpovedala v ňom použitým slovným vyjadreniam „...bol trestne stíhaný z ublíženia na zdraví.. tieto fakty dokresľujú celkovú osobnosť p. Pappa, ktorý neváha použiť voči svojmu okoliu nielen verbálne, aj aj fyzické násilie“.

18. Súd prvej inštancie skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu, preto nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

19. Rozsudok súdu prvej inštancie napíňa tiež atribúty riadne odôvodneného súdneho rozhodnutia, keď obsahuje zrozumiteľné a odvolacím súdom preskúmateľné vysvetlenie dôvodov, na ktorých je založené. V súlade s kritériami § 220 ods. 2 CSP súd prvej inštancie uviedol, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké procesné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strany použili. Súd prvej inštancie jasne a stručne vysvetlil ako posúdil skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, a ktoré nie, a ako vec právne posúdil. V odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami podstatnými pre správne posúdenie veci. Odvolací súd nezistil ani žiadne porušenie procesných práv, či inú vadu konania, ktoré by mohli mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne rozhodnutie vo veci, z ktorých dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v napadnutom rozsahu potvrdil v zhode s § 387 ods. 1 CSP.

20. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že iba samotné konštatovanie porušenia práva je v danom prípade dostatočným zadosťučinením za ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným vedením trestného konania. Právo na poskytnutie nároku na náhradu ujmy majetkovej či nemajetkovej, spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu a iného orgánu štátu, je dané priamo ústavnoprávnou úpravou podľa článku 46 ods. 3 Ústavy SR. Každé trestné konanie negatívnym spôsobom vplýva na osobný život poškodeného. Už samotný fakt trestného stíhania je pre každého jednotlivca záťažou zasahujúcou do jeho súkromného, osobného, pracovného života, a to tým viac, ak ide o konanie, ktoré bolo založené na nesprávnom-nezákonnom obvinení. Rozhodovacia prax tiež ustupuje od

preukazovania vzniku nemajetkovej ujmy, keďže táto vznikla už samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby, nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Najvyššiu mieru ochrany požíva práve ľudský život, integrita človeka, jeho ľudská dôstojnosť a sloboda. Preto súdu nesvedčí ani bagatelizovanie závažnosti ujmy (porovnaj aj Najvyšší súd SR sp.zn. 4Cdo/125/2019).

21. Nezákonné rozhodnutie, na podklade ktorého bolo vedené trestné konanie, bolo vydané dňa 10.10.2008 preto v súlade s § 27b zákona č. 514/03 Z.z., súd prvej inštancie nárok žalobcu posudzoval podľa ustanovení v znení účinnom do 31.12.2008. Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/03 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Spôsob a rozsah náhrady škody nebol bližšie zákonom špecifikovaný. Podľa dnes účinného znenia zákona č. 514/03 Z.z., ktoré sa do právnej úpravy prenieslo od 1.1.2009, výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorej k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1.1.2013 bolo doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodených násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 215/2006 o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov (aktuálne zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov). Aj keď uvedené kritéria, či úprava obmedzujúca výšku priznávanej náhrady boli do zákonnej úpravy vnesené až neskôr, nebráni to ich zohľadneniu, keďže právna prax, ešte pred ich implementáciou do právnej úpravy brala uvedené kritéria do úvahy. Zákonu zodpovedajúci bol postup súdu prvej inštancie, ktorý vyššie uvedené okolnosti pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zohľadnil.

22. Výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, ktorá vychádza z okolností konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti, čo znamená, že sa zohľadňuje intenzita zásahu, jeho trvanie a rozsah následkov, a primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy sa posudzuje tiež s prihliadnutím na rozsah odškodňovania priznávaný poškodeným v iných porovnateľných prípadoch. Aj keď sa nepotvrdilo, aby vedenie trestného stíhania žalobcu malo negatívny dopad v jeho uplatnení v pracovnej, športovej, či spoločenskej oblasti, nemožno prehliadať, že zasiahlo bezprostredne jeho osobný život, čo sa prejavovalo aj pocitmi psychického napätia a diskomfortu v prežívaní bežného života. Počas obdobia šiestich rokov trvajúceho trestného stíhania, by každý jedinec v postavení žalobcu vnímal negatívne s tým súvisiace pocity nespravodlivosti, obťažovanie vyšetrovacími úkonmi, či obmedzovanie ďalšími povinnosťami vyplývajúcimi z účasti v súdnom konaní. Ide o objektívne existujúce okolnosti, ktoré by zaťažovali každú fyzickú osobu brániacu sa v konaní proti orgánom štátu, ktoré konanie bolo v konečnom dôsledku založené na nedôvodnom obvinení. Pokiaľ aj nedošlo k zásadnému rozvratu rodinného, či pracovného života žalobcu, a uvedenú situáciu vzhľadom na svoje osobnostné založenie zvládal tak, že si jeho stav nevyžadoval lekársku starostlivosť, okolnosť trestného stíhania prežíval negatívne, traumatizovala ho, o čom svedčí aj výpoveď jeho kolegyne N. F. Fakt, že trestné stíhanie malo negatívny dopad na vnímanie osoby žalobcu, bolo preukázané listom rodičov žiadajúcich o prešetrovanie pracovného zaradenia žalobcu z dôvodu jeho trestného stíhania, ako aj listom zamestnancov školy, ktorý zdôrazňovali ako okolnosť dokresľujúcu nevhodné, útočné správanie žalobcu jeho trestné stíhanie bez ohľadu na to, či toto trestné stíhanie bolo opodstatnené alebo nie. Nie je tak priestor pre úvahy o tom, aby vedenie trestného stíhania nezasiaholo do osobnostných práv žalobcu do tej miery, aby mu nepatrilo odškodnenie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Suma priznaného odškodnenia vo výške 1.800 € za 6 rokov trvajúce trestné stíhanie žalobcu, ktoré malo negatívny vplyv na kvalitu jeho osobného prežívania, a ktoré sa negatívne prejavilo aj vo vnímaní jeho osobnosti okolím predovšetkým na pracovisku, predstavuje adekvátny prostriedok nápravy vzniknutej ujmy zodpovedajúcej aj všeobecným predstavám spravodlivosti v pomere k peňažnej satisfakcii priznanej v obdobných prípadoch vychádzajúcich z porovnateľných skutkových okolností (NS SR sp.zn. 3Cdo/11/2012 priznaná suma 2.000 EUR, NS SR sp.zn. 5Cdo/173/2015 priznaná suma 1.813,76 EUR). Rozhodnutie súdu prvej inštancie rešpektovalo zákonné predpoklady odškodňovania nemajetkovej ujmy vzniknutej nezákonným rozhodnutím, ako aj súdnu prax o primeranosti odškodňovania, preto bolo v napadnutom vyhovujúcom výroku potvrdené.

23. Za zákonu zodpovedajúci považoval odvolací súd tiež výrok rozsudku v časti určenia lehoty žalovanému na splnenie peňažnej povinnosti. Súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.800 € v lehote troch dní tak, ako to upravuje § 232 CSP, keď neboli zistené

žiadne dôvody pre poskytnutie dlhšej paričnej lehoty. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že s ohľadom na výšku priznanej sumy a postavenie žalovaného, údajná existencia komplikovaného procesu pri vyplácaní náhrad, nie je dôvodom na poskytnutie dlhšej paričnej lehoty. Spor prebieha už od roku 2016, čo umožnilo žalovanému tvoriť si rezervy na poskytnutie peňažnej náhrady, a výška priznanej sumy nezadáva dôvody, pre ktoré by bolo potrebné zasiahnuť do zákonom predpokladanej lehoty plnenia v neprospech žalobcu, voči ktorému štát postupoval nezákonne. Vo vzájomnom pomere medzi stranami sporu, by sa to javilo ako nespravodlivé. Nemožno pritom prihliadať na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach vo veci sp.zn. 6Co/66/2018, na ktoré odkazoval žalovaný, keďže dlhšia 30-dňová lehota na plnenia bola žalovanému určená na splnenie záväzku, ktorý vrátane príslušenstva presahoval sumu 60.000 €.

24. Správne je aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade vzniknutých trov konania. V časti nároku na náhradu škody bol žalobca plne úspešný a v časti nemajetkovej ujmy výška plnenia závisela od úvahy súdu, na ktorú možno usudzovať len s určitou presnosťou vychádzajúc z konkrétnych okolností prípadu a poznanej judikatúry. Preto pokiaľ je základ nároku preukázaný, považuje sa žalobca za plne úspešného bez ohľadu na výšku priznaného plnenia. So záverom, že žalobca sa považuje za procesne úspešného aj pri priznaní čiastočného plnenia, v prípade, ak rozhodnutie vo veci záviselo od úvahy súdu, či znaleckého posudku, ktoré nie sú v celom rozsahu predvídateľné procesným návrhom žalobcu, sa zhoduje aj komentár autorov k Civilnému sporovému poriadku (nakladateľstvo C.H.Beck Civilný sporový poriadok, rok vydania 2016, strana 927, Štefček, Ficová, Baricová, Mesiarkinova, Bajanková a Tomašovič).

25. Výrok o náhrade trov odvolacieho konania vyplýva z § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 262, § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko rozsah plnenia závisí od úvahy súdu a žalovaný s návrhom na zamietnutie rozsudku nebol v konaní úspešný, považuje sa za procesne neúspešnú stranu v odvolacom konaní, preto žalobcovi patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).